

PHIÊN HỌP DỊCH THUẬT DDC LẦN THỨ NHẤT Thư viện Quốc gia – 21/11/2003

Ông Phạm Thế Khang, Giám đốc Thư viện Quốc gia mở đầu phiên họp bằng bài phát biểu: *"Quá trình đi đến dịch, xuất bản, đào tạo, áp dụng Bảng Phân loại Dewey"*

– **Từ những ý tưởng ban đầu:**

Tháng 7/1999, TS. Christine Deschamps, Chủ tịch IFLA đến thăm Việt Nam. Bà chủ tịch IFLA tỏ ra rất băn khoăn về sự thiếu thống nhất các chuẩn mực nghiệp vụ thư viện Việt Nam, đặc biệt là việc sử dụng bảng phân loại cũng như quy tắc biên mục. Sau hội nghị IFLA lần thứ 65 tại Bangkok 8/1999, TS. Patricia Oyler và TS. Joan Mitchell gợi ý Thư viện Việt Nam cần tiếp cận Bảng Phân loại Dewey.

– **Bước tiến về nhận thức:**

Tháng 3/2000, Vụ Thư viện - Bộ Văn hoá Thông tin tổ chức cuộc họp với sự hiện diện đầy đủ các nhà thư viện lớn trong cả nước. Hội nghị đã tìm được tiếng nói chung trên bước đường hội nhập với Thư viện Thế giới. Thư viện Việt Nam cần mạnh dạn đổi mới, nhanh chóng nghiên cứu và áp dụng Bảng Phân loại Dewey, cũng như MARC 21 và AACR2. Phải đến Hội nghị IFLA lần thứ 67 tại Boston, Hoa Kỳ 8/2001, sau những cuộc tiếp xúc với OCLC và các đại biểu thư viện thế giới, việc dịch, nghiên cứu, áp dụng Bảng Phân loại Dewey mới thực sự được khẳng định trong nhận thức của các nhà lãnh đạo thư viện Việt Nam. Trên cơ sở nhận thức sâu sắc về giá trị khoa học và

Hội thảo đầu tiên về việc dịch thuật Bảng Phân loại Dewey tại Hội trường 3/5 Bộ Văn hóa – Thông tin vào ngày 17/3/2000

thực tiễn của DDC, Thư viện Quốc gia Việt Nam chính thức quyết định sẽ dịch, nghiên cứu để tiến đến áp dụng DDC trong cả nước.

– **Dự án dịch DDC (Nghiên cứu, in ấn, đào tạo):**

Tháng 10/2001, Hội thảo quốc tế về hệ thống tiêu chuẩn nghiệp vụ cho Thư viện Việt Nam được tổ chức với sự tham gia đồng đạo các nhà thư viện có uy tín trên thế giới. Được sự giúp đỡ của RMIT, Thư viện Quốc gia bắt tay xây dựng dự án dịch DDC.

Sau một năm chuẩn bị, tháng 9/2002, tại Hội thảo quốc tế lần thứ hai ở Việt Nam, Lãnh đạo Bộ Văn hoá Thông tin đã nhất trí cho phép Thư viện Quốc gia thực hiện chủ trương dịch và nghiên cứu áp dụng Bảng Phân loại Dewey trong cả nước. Thư viện Quốc gia đã hoàn thành các thủ tục về xin phép bản quyền của OCLC.

Được RMIT giúp đỡ, sau một thời gian sửa đổi, đến nay dự án dịch DDC bao gồm nghiên cứu, xuất bản, huấn luyện áp dụng Bảng Phân loại DDC đã được Quỹ Từ thiện Atlantic chấp nhận. Song song với việc xây dựng dự án và tiến hành các thủ tục cần thiết, Thư viện Quốc gia đã chọn lựa, thành lập Hội đồng tư vấn gồm 8 chuyên gia thư viện và Tổ dịch thuật với Ông Vũ Văn Sơn làm tổ trưởng.

Hôm nay, Hội đồng tư vấn họp phiên họp thứ nhất để mở đầu cho công việc trọng đại của Thư viện Việt Nam: ***Dịch và áp dụng Bảng Phân loại Dewey.***

Ông Michael Robinson, Giám đốc Dự án Trung tâm học liệu RMIT VN phát biểu về ***"Tổ chức và thời biểu triển khai dự án dịch DDC"***

– **Vai trò Hội đồng Tư vấn:**

- Xem xét bản dịch
- Giải quyết những vấn đề dịch thuật và sử dụng ngôn ngữ
- Thông qua bản dịch để xuất bản
- Xem xét bản dịch 4-6 tuần trước khi họp

– **Những cuộc họp Hội đồng Tư vấn:** Sẽ được tổ chức luân phiên tại Hà Nội, Huế, và TP. HCM theo lịch như sau:

- 3/2004 Dẫn nhập và thuật ngữ
- 6/2004 Bảng phụ / tiểu phân mục
- 9/2004 Bảng phân loại 000-349
- 2/2005 Bảng phân loại 350-619
- 5/2005 Bảng phân loại 620-999
- 10/2005 Chi mục quan hệ & cảm nang
- 12/2005 In ấn và xuất bản

TS. Julianne Beall, Phó biên tập DDC, Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ giới thiệu ***"DDC rút gọn ấn bản 14 và DDC 22"***

Ông Vũ Văn Sơn trình bày ***"Kế hoạch và phúc thảo tiến trình dịch DDC"***

Việc dịch Khung phân loại thập phân Dewey sẽ được Thư viện Quốc gia Việt Nam tiến hành trong hai năm kể từ tháng 11 năm 2003 sau khi Dự án được thông qua, với sự hỗ trợ kinh phí của Tổ chức từ thiện Đại Tây Dương – Atlantic Phylanthropies.

Quá trình dịch bao gồm các bước sau đây:

1. *Chuẩn bị* (từ tháng 11/2003 đến tháng 3/2004): bao gồm: Tổ chức Văn phòng Dự án, mua trang thiết bị và thu thập các nguồn tài liệu tham khảo; dịch Phần mở đầu, Từ vựng, Thuật ngữ chuẩn và Bảng 1 (Tiểu phân mục tiêu chuẩn – Standard Subdivision), làm báo cáo về những dự định mở rộng và thích nghi với ngữ cảnh Việt Nam.
2. Người biên tập sang làm việc và tập huấn 3 tuần tại Thư viện Quốc hội Mỹ (Tháng 4/2004)
3. Biên soạn và hướng dẫn Các qui tắc biên tập DDC 14 Việt Nam (tháng 5-6 /2004)
4. Dịch Phần trước chính văn (còn lại) và các bảng 2-4 (Tháng 7 / 2004)
5. Dịch các bảng phân loại – Schedule (Tháng 8 / 2004 - 3/ 2005)
6. Dịch Bảng chỉ mục quan hệ – Relative Index (Tháng 4 - 7/ 2005)
7. Dịch Phần cẩm nang – Manual (Tháng 8 / 2005)
8. Nhà xuất bản OCLC Press thông qua bản thảo lần cuối (Tháng 9 / 2005)
9. Xuất bản (In và đóng bìa) và phát hành (Tháng 10/ 2005)

Theo thoả thuận, Nhà xuất bản OCLC Press và Thư viện Quốc hội Mỹ sẽ cung cấp cho Thư viện Quốc gia Việt Nam: 2 cuốn DDC 14 nguyên bản và các phần cập nhật cũng như các trích đoạn từ Bản đầy đủ DDC 22.

Các nguồn tài liệu tham khảo bao gồm : Về thuật ngữ : Các bách khoa thư, từ điển ngôn ngữ tiếng Anh, tiếng Việt; từ điển Anh - Việt chuyên ngành, từ vựng có kiểm soát (Thesaurus), các sách tra cứu về dân tộc học, thế giới động, thực vật,... Về đảm bảo tài liệu: Thư mục quốc gia Việt Nam, mục lục, mục lục liên hợp và cơ sở dữ liệu thư mục của một số thư viện lớn đầu ngành trong cả nước. Ngoài ra, còn có các tài liệu lý luận và thực hành dịch Anh Việt, Lịch sử và địa lý Việt Nam, các bản đồ hành chính và địa lý chính thống của Việt nam,...

Về phần thuật ngữ chuẩn, ngoài những thuật ngữ đã có trong Từ vựng, tất cả các mẫu câu và cụm từ ổn định có liên quan đến ghi chú (note) và tham chiếu (reference) đều được dịch và chuẩn hoá.

Các phần mềm máy tính được sử dụng cho việc dịch thuật gồm có : Microsoft Word-procesing 2000. Ngoài ra, Dự án có thể được cung cấp thêm phần mềm của Đức chủ yếu phục vụ cho việc trình bày (Layout).

Việc tuyển chọn các người tham gia dịch thuật sẽ dựa trên các tiêu chí sau đây: Có tinh thần trách nhiệm đối với công việc (về chất lượng và tiến độ); giỏi tiếng Anh viết (written English); hiểu biết sâu về một số lĩnh vực chủ đề, hiểu biết rộng về tự nhiên và xã hội; có kỹ năng và kinh nghiệm về phân loại thư viện thư mục, về dịch từ tiếng Anh sang tiếng Việt; có điều kiện dành nhiều thời gian cho Dự án và làm việc tập trung (để có thể tiếp xúc và trao đổi ý kiến với Ban biên tập).

Thư viện Quốc gia Việt Nam thường xuyên theo dõi Dewey website để phát hiện và tiếp thu các phần cập nhật DDC 14; sau đó tổ chức dịch và giới thiệu trên "**Tập san Thư viện**" sáu tháng 1 lần.